

Συνεργασία Ελλάδας-Η.Π.Α. για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς από την κλιματική αλλαγή

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Στο τριήμερο σεμινάριο “Cultural Heritage School 2”, που πραγματοποιήθηκε στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης από τις 8 έως τις 10 Φεβρουαρίου 2024 και διοργανώθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού, την Πρεσβεία των Η.Π.Α. στην Αθήνα, και το Ελληνικό Τμήμα του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων (ICOM), πάνω από 90 επαγγελματίες του πολιτισμού από όλο τον κόσμο συζήτησαν για τις επιπτώσεις αλλά και τους τρόπους προστασίας των μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς από την κλιματική αλλαγή.

Η Υπουργός Πολιτισμού **Λίνα Μενδώνη**, χαιρετίζοντας την έναρξη των εργασιών του σεμιναρίου, επισήμανε τη διάγνωση και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης στην πολιτιστική κληρονομιά ως προτεραιότητα της Ελλάδας και των Ηνωμένων Πολιτειών, αλλά και ως ζήτημα που χρήζει μιας συντονισμένης και διαρκούς διεθνούς προσπάθειας.

Ο Γενικός Πρόξενος των Η.Π.Α. στη Θεσσαλονίκη, Jerry Ismail χαιρέτησε την έναρξη του συνεδρίου, αναδεικνύοντας τη στενή συνεργασία μεταξύ Η.Π.Α. και Ελλάδας για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, μια από τις προτεραιότητες του Στρατηγικού Διαλόγου μεταξύ των δύο χωρών.

Η Υπουργός Λίνα Μενδώνη ανέφερε ότι **«η συγκεκριμένη σειρά σεμιναρίων συνιστά έναν μόνο από τους πολλούς και πλούσιους καρπούς της εξαιρετικά γόνιμης συνεργασίας ανάμεσα στο Ελληνικό Υπουργείο Πολιτισμού, το State Department των Ηνωμένων Πολιτειών και της Αμερικανικής Πρεσβείας στην Αθήνα, η οποία τα τελευταία χρόνια, όπως άλλωστε οι σχέσεις της πατρίδας μας με τις Ηνωμένες Πολιτείες, αναπτύσσεται και επεκτείνεται διαρκώς σε νέους τομείς, τόσο της πολιτιστικής κληρονομιάς, όσο και του σύγχρονου πολιτισμού και της δημιουργικής βιομηχανίας.**

Με δεδομένη την επιτυχία της έως τώρα συνεργασίας, αλλά και στο πλαίσιο του ισχύοντος διμερούς Μνημονίου Κατανόησης μεταξύ της Ελλάδας και των Η.Π.Α. για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών από την παράνομη διακίνηση -το οποίο αποφέρει ήδη πολύ σημαντικά αποτελέσματα, καθώς οι επαναπατρισμοί από τις Η.Π.Α. παρανόμως διακινηθέντων πολιτιστικών αγαθών της πατρίδας μας αυξάνονται-, στην πρόσφατη συνάντησή μου με την υφυπουργό Εξωτερικών των Ηνωμένων Πολιτειών αρμόδια για θέματα εκπαίδευσης και πολιτισμού, Λι Σάτερφιλντ, ετέθη η ιδέα της δημιουργίας μιας νέας σειράς ανάλογων σεμιναρίων στον τομέα της καταπολέμησης της παράνομης διακίνησης αρχαιοτήτων και έργων τέχνης, και πάλι με ευρεία συμμετοχή εμπειρογνομόνων και επαγγελματιών της πολιτιστικής διαχείρισης από τις χώρες της Βαλκανικής».

Ο Πρέσβης των Η.Π.Α. στην Ελλάδα, **Γιώργος Τσουνης**, σε μήνυμά του τόνισε ότι «το πρόγραμμα αυτό υπογραμμίζει τη στενή συνεργασία των δύο χωρών μας για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Μέσω του Μνημονίου Κατανόησης Η.Π.Α.-Ελλάδας για την προστασία της ελληνικής πολιτισμικής κληρονομιάς, το οποίο είναι ήδη σε ισχύ για περισσότερο από μια δεκαετία, οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν δεσμευτεί να συμβάλουν στη διαφύλαξη των πολιτιστικών θησαυρών της Ελλάδας. Οι Έλληνες γνωρίζουν πολύ καλά τις καταστροφικές συνέπειες της

κλιματικής αλλαγής, και οι Ηνωμένες Πολιτείες πιστεύουν στον ρόλο της Ελλάδας ως παγκοσμίου ηγέτη για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις αρνητικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην πολιτιστική κληρονομιά. Η δέσμευσή μας να συνεργαστούμε με την Ελλάδα για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής δεν περιορίζεται στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Είμαστε υπερήφανοι που συνεργαζόμαστε με την Ελλάδα, καθώς φιλοξενεί φέτος στην Αθήνα την 9η Συνδιάσκεψη “Our Ocean”, η οποία αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία για την ευαισθητοποίηση των παγκόσμιων ηγετών και των νέων σε ζητήματα προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος».

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη και ο Γενικός Πρόξενος των ΗΠΑ στη Θεσσαλονίκη Jerry Ismail

Το σεμινάριο παρακολούθησαν επαγγελματίες του χώρου της πολιτιστικής κληρονομιάς από την Ελλάδα και χώρες της ΝΑ Ευρώπης και της Μεσογείου, ενώ

συμμετείχαν ομιλητές από τις Η.Π.Α., την Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Παρουσιάστηκαν μεταξύ άλλων, τα εργαλεία του ΥΠΠΟ για την τεκμηρίωση και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, το Διεθνές πλαίσιο της Κλιματικής Αλλαγής και οι επιπτώσεις των καιρικών φαινομένων και της κλιματικής αλλαγής διαχρονικά στην Πολιτιστική Κληρονομιά, τόσο στα μνημεία όσο και στα Μουσεία και στο πολιτιστικό τοπίο.

Η συμμετοχή Αμερικανών ομιλητών ήταν ιδιαίτερα σημαντική, καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, από τον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής στα πολιτιστικά τοπία έως καινοτόμες προσεγγίσεις στις πρακτικές διαχείρισης μουσείων με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας. Αμερικανοί εμπειρογνώμονες, όπως η καθηγήτρια Cari Goetcheus από το Πανεπιστήμιο της Georgia και η Elizabeth Azzuz (ιθαγενής από την φυλή Yurok) από το Συμβούλιο Διαχείρισης Πολιτιστικών Πυρκαγιών στην Καλιφόρνια, μοιράστηκαν γνώσεις και βέλτιστες πρακτικές -τόσο σύγχρονες όσο και παραδοσιακές- σχετικά με την προσαρμογή της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς στις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής. Το συνέδριο όχι μόνο διευκόλυνε μια πλούσια ανταλλαγή γνώσεων και στρατηγικών, αλλά και ανέδειξε τον ενεργό ρόλο των Ηνωμένων Πολιτειών στις διεθνείς προσπάθειες για τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς από τις περιβαλλοντικές απειλές. Μέσω συζητήσεων και εργαστηρίων, η εκδήλωση προώθησε την ανθεκτικότητα και τη βιωσιμότητα στον τομέα της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Ένα σημαντικό μέρος του σεμιναρίου ήταν αφιερωμένο στα εργαλεία προστασίας των αρχαιολογικών χώρων, στην ανάλυση των ρίσκων και στα σχέδια διαχείρισης των χώρων και μνημείων της UNESCO στην Ελλάδα και στη Μέση Ανατολή.

Επίσης, συζητήθηκαν τα εργαλεία για τη διαχείριση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής από μουσειακούς οργανισμούς, καθώς και τους τρόπους που οι μουσειακές κτιριακές υποδομές και λειτουργίες μπορούν να περιορίσουν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα και να γίνουν διαχειριστικά βιώσιμες. Το σεμινάριο ολοκληρώθηκε, με ξενάγηση των συμμετεχόντων σε ένα εξάισιο παράδειγμα πράσινου μουσείου, το Πολυκεντρικό Μουσείο των Αιγών.

Το σεμινάριο οργανώθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού, την Πρεσβεία των Η.Π.Α. στην Αθήνα και το Ελληνικό Τμήμα του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων (ICOM), με την υποστήριξη του Γραφείου Εκπαιδευτικών και Πολιτιστικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών των Ηνωμένων Πολιτειών, του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών.